

Avrupa ilişkilerinin çatısı ve temeli günümüzden 150 yıl önce inşa edilmektedir ve o günkü söylem bugün için de geçerlidir. Türkiye'nin "Avrupa ailesi"ne ve "uygar ülkeler topluluğu"na girme arzusu günümüzde de aynı sıcaklıkta geçerlidir. Günümüz Türkiye'sinde demokratikleşme süreci ve bu sürecin bir an önce gerçekleşmesindeki en önemli etken Avrupa Topluluğu'na tam üyelik başvurusunda bu kapının kapalı kalma ihtimalidir. Sultan Abdülmecid'in Fransa Büyükelçisi'nden, Légion d'Honneur madalyasını kabul etmesi, bu madalyanın hiç bir din farkı gözetmeksizin verilmesinde gizlidir.

Kitabın sonunda yer alan, Sadrazam Ali Paşa'nın Fransız Büyükelçisi'ne hitaben yazdığı, Osmanlı İmparatorluğu'nun yapacağı reformlarla ilgili verdiği sözü yerine getirmemesinin nedenlerini belirten ve İmparatorluğu savunan mektup ise 19.yüzyılın ikinci yarısından günümüze kadar uzanan Türkiye Avrupa ilişkilerinin temelini açıklamaktadır! 1858 yılında Osmanlı İmparatorluğu devlet yapısının ve bürokrasinin köhneliği yüzünden çöküntü ile karşı karşıyadır.

Günümüz Türkiye'si ise, halen benzer bir şekilde, tarihin önemli bir dönemecini kaçırma ile karşı karşıya olan bir ülke görünümünü yansıtmaktadır. Tanzimat reformu Osmanlı İmparatorluğu'ndaki tüm milletlere mensup bireylerin eşit yurttaş olarak eşit haklardan faydalanmalarını öngörüyordu. Yurttaşlık ve Cumhuriyet döneminin gündeminde ise insan hakları ve gündelik yaşamın demokratikleşmesi konuları baş sorunları oluştunur.

Nora Şeni, Fransa Büyükelçisi Edouard Thouvenel'in günümüze dönse, Türkiye'de var olan demokratikleşme arzularını toparlayan, hiç bir iç baskı gücünün oluşmamasına şaracağına söylemektedir. Olası tek baskı unsuru ise 1856'da "uygar ülkeler topluluğu", günümüz söylemiyle, "Avrupa topluluğu" dışında kalma korkusu olup, Avrupa Topluluğu dışında kalma çekincesi ve endişesi günümüzdeki geçerli tek baskı olgusudur.

Nora Şeni geçmişle günümüz arasında bir köprü kuran bu çok özgün çalışmasından dolayı kutlanmalıdır.

MARIE ET MARIE

**Une Saison à
Constantinople,
1856-1858**

Editions Metropolis, İsviçre,
301 P.

Marie'den Marie'e Mektuplar

RIFAT N. BALI

Tarih ve sosyal bilim araştırmacıları için arşivler vazgeçilmez ve birincil derecede önemli kaynaklardır. Yazışmalar, elçilik yazışmaları olduğu kadar özel yazışmalar, arşiv belgeleri arasında en önemli kısmı teşkil ederler.

Nora Şeni'nin Fransız Milli Arşivleri'nde bulunan ve gün ışığına çıkarttığı, Osmanlı İmparatorluğu'nda 1856-1858 yılları arasında Fransa Büyükelçiliği'ni yapmış olan Edouard Thouvenel'in eşi Marie Thouvenel ile yeğeni Marie de Melfort arasındaki mektuplaşmalar da bu tür özel yazışmalara girer.

Dönem ve mekân Kırım Savaşı'ndan yeni çıkmış olan Osmanlı İmparatorluğu ve İstanbul'dur. Nora Şeni kitabın büyük bir bölümünde bu mektuplaşmaları vermiş ve onları dipnotları ile zenginleştirmiştir. Kitabın en özgün ve ilginç yanı ise Nora Şeni'nin o dönemi bugünle karşılaştırıp benzerlik ve paralellik kurmasıdır. Türkiye-